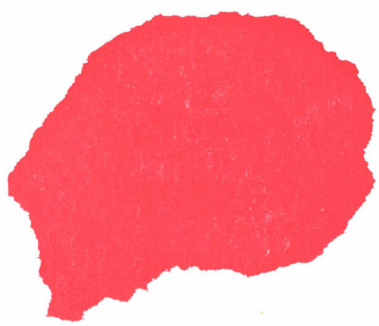

KARL MARX
FRIEDRICH ENGELS

KOMMUNISTISEN
PUOLUEEN
MANIFESTI

Kansankulttuuri

Työväenliikkeen tietokirjoja

KOMMUNISTISEN PUOLUEEN MANIFESTI

Karl Marx ■ Friedrich Engels

**KOMMUNISTISEN PUOLUEEN
MANIFESTI**

KANSANKULTTUURI OY
HELSINKI

Tämän kirjasen sisältämä KOMMUNISTISEN PUOLUEEN MANIFESTIN teksti nojaa Akateemisen Sosialistiseuran toimesta vuonna 1945 julkaistuun suomenkieliseen laitokseen. Suomennos on nyt uudelleen tarkistettu vuonna 1955 Berliinissä ilmestyneen Marxin ja Engelsin Valittujen teosten I osan mukaan. Itse Manifestin teksti on siinä sama kuin ensimmäisessä saksalaisessa painoksessa vuodelta 1848. Alaviitteinä esitetyt toimituksen huomautukset ovat sensijaan jonkin verran lisääntyneet.

näköispainos ntamo 2013
ISBN 978-952-215-449-1

tämä näköispainos julkaistaan Ahmet Ögütün teoksen
Fahrenheit 451: Uusintapainos rinnalla.
Fahrenheit 451: Uusintapainos toteutettiin Helsingissä
26.8.–1.9.2013

yhteistyössä

Checkpoint Helsinki / Chimney-projekti

www.checkpointhelsinki.fi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ntamo
2013
www.ntamo.net

Kuopio 1963
Kustannusosakeyhtiö Savon Sanan kirjapaino

ESIPUHE VUODEN 1872 SAKSALASEEN PAINOKSEEN

Kommunistien Liitto, työväen kansainvälinen yhteenliittymä, joka silloisissa olosuhteissa luonnollisestikin saattoi olla vain salainen, antoi Lontoossa marraskuussa 1847 pitämässään kongressissa allekirjoittaneiden tehtäväksi laatia julkisuutta varten tarkoitetun, yksityiskohtaisen teoreettisen ja käytännöllisen puolueohjelman. Niin syntyi seuraava Manifesti, jonka käsikirjoitus lähetettiin Lontooseen painettavaksi muutamaa viikkoa ennen helmikuun vallankumousta*. Julkaistuna ensin saksaksi Manifesti on ilmestynyt tällä kielellä Saksassa, Englannissa ja Amerikassa ainakin kahdenatoista eri painoksena. Englanninkielisenä se ilmestyi ensi kerran 1850 Lontoossa »Red Republican» julkaisussa neiti Helen Macfarlanen kääntämänä ja vuonna 1871 ainakin kolmena eri käännöksenä Amerikassa. Ranskankielisenä se ilmestyi ensi kerran Pariisissa vähän ennen kesäkuun kapinaa 1848 sekä hiljattain New Yorkissa ilmestyvässä »Le Socialiste»-lehdessä. Uusi käännös on valmistelun alaisena.

* Tarkoitetaan vuoden 1948 helmikuun vallankumousta Ranskassa. Toim.

Puolan kielellä se ilmestyi Lontoossa kohta ensimmäisen saksankielisen laitoksen ilmestymisen jälkeen, venäjän kielellä Genevessä kuusikymmenluvulla. Tanskan kielelle se käännettiin samoin pian ilmestymisensä jälkeen.

Niin suuresti kuin olosuhteet viimeisten kahdenkymmenenviiden vuoden aikana ovat muuttuneetkin, pitävät tässä Manifestissa kehiteltyt yleiset periaatteet pääpiirteissään vielä nykyäänkin täysin paikkansa. Eräitä kohtia olisi kyläkin siellä täällä korjailtava. Näiden periaatteiden käytännöllinen soveltaminen, niin selittää Manifesti itse, on kaikkialla ja aina riippuvainen historiallisesti vallitsevista olosuhteista, eikä senvuoksi mitenkään panna erikoista painoa II osan lopussa esitettyihin vallankumouksellisiin toimenpiteisiin. Tämän kohdan tulisi nykyisin kuulua monessa suhteessa toisin. Ottaen huomioon suurteollisuuden valtavan kehityksen viimeisten kahdenkymmenenviiden vuoden aikana ja sen mukana tapahtuneen työväenluokan puoluejärjestön kasvun, ottaen huomioon käytännölliset kokemukset, ensin helmikuun vallankumouksesta ja sitten vielä paljon suuremmassa määrin Pariisin Kommuunista, jossa proletariaatti ensi kerran piti kaksi kuukautta valtiollista valtaa käsissään, tämä ohjelma on nykyään paikoitellen vanhentunut. Nimenomaan Kommuuni on osoittanut, että »työväenluokka ei voi yksinkertaisesti ottaa haltuunsa valmista valtiokoneistoa ja panna sitä käyntiin omiin tarkoituksiinsa» (kts. »Der Bürgerkrieg in Frankreich, Adresse des Generalrats der Internationalen Arbeiterassoziation»*, missä tätä ajatusta on laajemmin kehitelty). Edelleen, on itsestään selvää, että Manifestissa esitetty sosialistisen kirjallisuuden arvostelu on nykyisin vaillinainen, koska se ulottuu vain vuoteen 1847; samoin se, että huomautukset kommunistien suhteesta eri oppositiopuolueisiin (IV osa), joskin ne pääpiirteissään ovat vielä nykyisinkin oikeita, ovat kuitenkin yksityiskohdissaan nykyään vanhentuneita jo senvuoksi, että

* Kts. K. Marr: »Kansalaissota Ranskassa, Kansainvälisen Työväenyhdistyksen Pääneuvoston vetoamus». Toim.

poliittinen tilanne on kokonaan muuttunut ja historiallinen kehitys poistanut useimmat siinä luetellut puolueet.

Mutta Manifesti on historiallinen asiakirja, jonka muuttamiseen emme katso itsellämme enää olevan oikeutta. Seuraavaan painokseen voidaan ehkä liittää johdanto, joka rakentaa sillan vuoden 1847 ja nykyhetken välille; tämä painos tuli meille niin odottamatta, ettei meillä ollut aikaa sellaisen laatimiseen.

Karl Marx, Friedrich Engels

Lontoo, kesäkuun 24 pnä 1872

ESIPUHE VUODEN 1882 VENÄLÄISEEN PAINOKSEEN

Ensimmäinen »Kommunistisen puolueen Manifestin» venäjänkielinen painos, Bakuninin kääntämä, ilmestyi kuu-sikymmenluvun alussa* painettuna »Kolokol»-lehden kirja-painossa. Siihen aikaan Manifestin venäjänkielinen painos saattoi näyttää lännessä korkeintaan kirjalliselta kuriositeetiltä. Nykyisin tuollainen käsitys ei enää ole mahdollinen.

Proletaarisen liikkeen leviämisen suppeuden silloin (joulukuussa 1847) osoittaa parhaiten Manifestin viimeinen luku: Kommunistien suhde erilaisiin oppositiopuolueisiin eri maissa. Juuri Venäjää ja Yhdysvaltoja ei siinä mainita ensinkään. Siihen aikaan Venäjä oli koko eurooppalaisen taantumuksen viimeinen suuri reservi, ja siirtolaisuus Yhdysvaltoihin imi Euroopan proletariaatin liiat voimat. Kummastakin maasta Eurooppa sai raaka-aineita, ja ne olivat samalla sen teollisuustuotteiden menekkimarkkinoita. Kumpikin oli siis silloin tavalla tai toisella Euroopassa vallitsevan yhteiskuntajärjestyksen tukena.

* Mainittu painos ilmestyi vuonna 1869. *Toim.*

Kuinka suuresti tämä nyt onkaan muuttunut! Juuri siirtolaisuus Euroopasta on tehnyt mahdolliseksi Pohjois-Amerikan maanviljelyksen suunnattoman kehityksen, joka kilpailullaan horjuttaa perustuksiaan myöten sekä suur- että pienmaanomistusta Euroopassa. Se on samalla tehnyt Yhdysvalloille mahdolliseksi ryhtyä käyttämään runsaita teollisen kehityksen apulähteitään, vieläpä niin tarmokkaasti ja niin laajassa mitassa, että se on lyhyessä ajassa tekeytä lopun Länsi-Euroopan ja erikoisesti Englannin teollisuusmonopolista. Ja molemmat nämä seikat vaikuttavat vuorostaan vallankumouksellisesti myöskin Amerikkaan. Farmarien pieni ja keskikokoinen maanomistus, tämä Amerikan koko poliittisen järjestelmän perusta sortuu kilpailussa jättiläisfarmien kanssa yhä enemmän ja enemmän; samaan aikaan teollisuusalueilla muodostuu ensi kertaa lukumääräisesti suuri proletariaatti ja tapahtuu pääomien satumainen keskittyminen.

Siirtykäämme Venäjälle! Vuosien 1848—49 vallankumouksen aikana eivät vain eurooppalaiset ruhtinaat, vaan myöskin Euroopan porvarit olivat sitä mieltä, että Venäjän puuttuminen asioihin oli ainoa pelastus proletariaatilta, joka oli silloin vasta tulemassa voimiensa tuntoon. He julistivat tsaarin eurooppalaisen taantumuksen päämieheksi. Nyt tsaari istuu Hatšinassa vallankumouksen sotavankina, ja Venäjä on Euroopan vallankumouksellisen liikkeen etujoukko.

Kommunistisen Manifestin tehtävänä oli julistaa nykyisen porvarillisen omistuksen väistämättä lähestyvää tuhoa. Mutta Venäjällä, samaan aikaan kuin kapitalistinen keino-
telu kehittyi kuumeisesti ja porvarillinen maanomistus vasta muodostuu, on enemmän kuin puolet maasta talonpoikien yhteisomistuksessa. Nyt herää kysymys: Voiko venäläinen kylläyhteisö, tuo tosin jo varsin rappeutunut maan alkupe-
räisen yhteisomistuksen muoto, välittömästi muuttua maanomistuksen korkeimmaksi, kommunistiseksi muodoksi, vai täytyykö sen sitä ennen käydä saman rappeutumisprosessin

lävitse, joka esiintyy länsimaitten historiallisessa kehityksessä?

Ainoa nyt mahdollinen vastaus tähän kysymykseen on seuraava: Jos Venäjän vallankumouksesta tulee merkki proletarisen vallankumouksen alkamiselle lännessä, niin että molemmat täydentävät toisiaan, silloin voi nykyinen venäläinen maan yhteisomistus olla kommunistisen kehityksen lähtökohtana.

Karl Marx. F. Engels

Lontoo, tammikuun 21 p:nä 1882

ESIPUHE VUODEN 1883 SAKSALASEEN PAINOKSEEN

Tämän painoksen esipuhe on minun valitettavasti yksin allekirjoitettava. Marx — mies jolle Euroopan ja Amerikan koko työväenluokka on suuremmassa kiitollisuudenvelassa kuin kenellekään muulle — lepää Highgaten hautausmaalla, ja hänen haudallaan kasvaa jo ensimmäinen ruoho. Hänen kuolemansa jälkeen ei voi olla enää puhettakaan Manifestin uusimisesta tai täydentämisestä. Sitä tarpeellisempana pidän tässä vielä kerran selvästi todeta seuraavaa.

Kautta koko Manifestin kulkeva perusajatus, että kunkin historiallisen ajanjakson taloudellinen tuotanto ja siitä välttämättömästi johtuva yhteiskuntarakenne muodostavat perustan tämän ajanjakson poliittiselle ja älylliselle historialle; että tämän mukaisesti koko historia on ollut (maan ikivanhan yhteisomistuksen hajoamisen jälkeen) luokkataistelujen historiaa, riistettyjen ja riistävien, hallittujen ja hallitsevien luokkien välisten taistelujen historiaa yhteiskunnallisen kehityksen eri asteilla ja että tämä taistelu on nyt saavuttanut asteen, jossa riistetty ja sorrettu luokka (proletariaatti) ei voi enää vapauttaa itseään sitä riistävästä ja

sortavasta luokasta (porvaristosta) vapauttamatta samalla ainiaaksi koko yhteiskuntaa riistosta, sorrosta ja luokkataistelusta — tämä perusajatus on lähtöisin ainoastaan ja yksinomaan Marxilta¹.

Tämän minä olen sanonut jo usein, mutta juuri nyt on tarpeen, että se lausutaan myöskin itse Manifestin esipuheessa.

F. Engels

Lontoo, kesäkuun 28 p:nä 1883

ESIPUHEESTA VUODEN 1890 SAKSALASEEN PAINOKSEEN

Manifestilla on ollut oma elämänkulkunsa. Sen ilmestymishetkellä tervehti silloin vielä pienilukuinen tieteellisen sosialismin etujoukko sitä intomielin (kuten ensimmäisessä esipuheessa mainitut käännökset osoittavat), mutta pian sen työnsi taka-alalle Pariisin työläisten kesäkuussa 1848 kärsimästä tappiosta alkanut taantumus, ja vihdoin se »oikeuden nimessä» julistettiin pannaan Kölnin kommunisteille annettulla tuomiolla marraskuussa 1852. Helmikuun vallankumoukseen liittynyt työväenliike hävisi julkiselta näyttämöltä, ja sen mukana myöskin Manifesti joutui taka-alalle.

Kun Euroopan työväenluokka oli jälleen kylliksi voimistunut uuteen rynnistykseen hallitsevien luokkien valtaa vas-

¹ Englanninkielisen käännöksen esipuheessa sanon: »Tätä ajatusta, jolla minun käsittääkseni on historiatieteelle samanlainen merkitys kuin Darwinin teorialla biologialle, me molemmat olimme jo useampien vuosien ajan ennen vuotta 1845 vähitellen lähestyneet. Kuinka pitkälle minä itsenäisesti olin tähän suuntaan päässyt, näkyy parhaiten teoksestani »Työväenluokan asema Englannissa». Kun sitten keväällä 1845 taas tapasin Marxin Brysselissä, oli hänellä tuo ajatus jo valmiiksi muokattuna, ja hän esitti sen minulle melkein yhtä selvin sanoin kuin olen sen tässä esittänyt». (*Engelsin huomautus vuoden 1890 saksalaiseen painokseen.*)

”Ei kielletty, silti kielletty”

Tämä näköispainos julkaistaan Helsingin juhlavii-koilla 2013 toteutetun Ahmet Ögütün teoksen *Fahrenheit 451: Uusintapainos* rinnalla. Teos nosti esiin eri aikoina absurdeista ja yllättävistä syistä sensuroi-duiksi tai vainotuiksi joutuneita kirjoja.

Kommunistisen puolueen manifesti on kommunis-tisten puolueiden tapaan ollut kiellettynä pitkään ja monissa maissa. Taiteilijan kotimaassa Turkissa sen kieltävät lakipykälät on kumottu vuonna 1991, mut-ta silti teos on edelleen kiellettyjen kirjojen listoilla vankiloissa ja kouluissa.

Yhteistyössä Checkpoint Helsinki
www.checkpointhelsinki.fi

näköispainos ntamo 2013

9 789522 154491 >

www.ntamo.net